

Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Gun Törnblad, samhällsbyggnadschef  
0221-252 84  
gun.tornblad@koping.se

Kommunstyrelsen

## Förslag till avfallstaxa 2022 för VafabMiljö Kommunalförbund

### Bakgrund

Med anledning av att kommunerna från och med 1 januari 2022 tar över insamlingen av returpapper från det tidigare producentansvaret önskar VafabMiljö Kommunalförbund att höja avfallstaxan med 64 – 135 kr per bostad. Ökningen läggs ovanpå tidigare beslutade taxeökningar.

### Förvaltningens bedömning- skäl till beslut

Kommunens utökade ansvar för insamling av returpapper kommer att innebära ökade kostnader. Den föreslagna höjningen av avfallstaxan bedöms vara rimlig om den isoleras för just denna förändring, men innebär sammantaget att avfallstaxan har höjts ansevärt de senaste åren.

### Bilagor

Bilaga 1: Tjänsteskrivelse – Förslag till avfallstaxa 2022 för VafabMiljö kommunalförbund

Bilaga 2: Förslag till avfallstaxa 2022, Arboga, Kungsör, Köping, 2021–05

### Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

- att godkänna förslag till avfallstaxa 2022 för VafabMiljö Kommunalförbund, att gälla från 1 januari 2022 i Köpings kommun samt
- att ge VafabMiljö i uppdrag att återkomma med en plan för hur utökad bostadsnära insamling av avfall i Köpings kommun ska se ut 2023.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN



Gun Törnblad  
Samhällsbyggnadschef

Samhällsbyggnadsförvaltningen  
Pia Lindahl, miljöstrateg  
0221-25 229  
pia.lindahl@koping.se

Kommunstyrelse

## Förslag till avfallstaxa 2022 för VafabMiljö Kommunalförbund

### Sammanfattning

Med anledning av att kommunerna från och med 1 januari 2022 tar över insamlingen av returpapper från det tidigare producentansvaret önskar VafabMiljö kommunalförbund att höja avfallstaxan med 64 – 135 kr per bostad. Ökningen läggs ovanpå tidigare beslutade taxeökningar.

### Ärendets beredning

Ärendet har beretts av samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med VME.

### Bakgrund

Den kommunala avfallstaxan ska täcka kostnader för insamling och hantering av kommunalt avfall, dvs avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll<sup>1</sup>.

VafabMiljö Kommunalförbund ansvarar för insamlingen av kommunalt avfall i Köpings kommun. Insamlingen sker genom bostadsnära insamling av hushållens matavfall och restavfall samt mottagning och hantering av hushållens grovavfall och farliga avfalls vid Återbruket i Köping. Insamling av kommunalt avfall finansieras genom avfallstaxan.

Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI) ansvarar för insamling och återvinning av returpapper på uppdrag av tidningsproducenterna. Insamling av returpapper i Köpings kommun sker idag genom att invånare lämnar returpapper vid Återbruket i Köping eller vid någon av de 14 publika återvinningsstationerna som är utplacerade i Köping och Kolsva. Insamlingsystemet finansieras huvudsakligen genom försäljning av insamlat returpapper samt genom producentansvarsavgifter som tidningsproducenterna betalar.

<sup>1</sup> Definition enligt miljöbalken SFS 1998:808, 15 kap 3§ I det kommunala avfallet ingår inte avfall från tillverkning, avfall från jord- och skogsbruk, avfall från fiske, avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening, bygg- och rivningsavfall, uttjänta bilar eller avfall för vilket det finns lagstadgat producentansvar.

Vissa fastighetsägare erbjuder sina hyresgäster en bostadsnära insamling av bland annat returpapper vilket innebär att hyresgästen kan lämna även förpackningar och tidningar i anslutning till fastigheten. I de fall som bostadsnära insamling av returpapper erbjuds bekostas denna insamling av fastighetsägaren som köper tjänsten av VafabMiljö Kommunalförbund eller av någon annan aktör på marknaden.

## Förändrat ansvar för insamling och återvinnig av returpapper

Från 2022-01-01 upphävs producentansvaret för returpapper och ansvaret för insamlingen av returpapper åläggs kommunerna. Dvs avfallsfraktionen returpapper kommer ingå i det som kallas avfall under kommunalt ansvar i avfallsförordningen.

Orsaken till att producentansvaret för returpapper upphävs är att förutsättningarna för returpappershanteringen har förändrats sedan producentansvaret för returpapper infördes 1994.

- Minskad mängd returpapper

1994 läste 83% av Sveriges befolkning mellan 9 och 79 år dagligen en tryckt dagstidning. 2018 har andelen svenskar i åldern 9 till 79 år som dagligen läser en dagstidning minskat till 55%<sup>2</sup> varav många av läsarna idag väljer att läsa dagstidningen digitalt. Endast bland personer över 65 år är det vanligare att läsa en papperstidning än dess digitala motsvarighet. Detta, samt minskningen av direktreklam och utskick av samhällsinformation i pappersform, har lett till att mängden returpapper minskat från 50 kg per invånare i början av 2000-talet till i snitt 13,6 kg per invånare och år 2020.

- Förändrad mediamarknad

Digitaliseringen har ändrat mediamarknaden och hur vi konsumerar information. Detta har medfört att tidningsbranschen är inne i en tuff ekonomisk period då intäkter från såväl prenumerationer som annonsering är vikande.

- Nationellt insamlingssystem för returpapper kommer saknas från 2022

Den som är producent av tidningar ansvarar, enligt lagen om producentansvar för returpapper, för att de tidningar man släpper ut på marknaden samlas in och återvinns. Detta har tidningsbranschen löst genom att ansluta sig till ett nationellt insamlingssystem för insamling av returpapper genom pressretur och FTI. Från 2022 saknas ett nationellt insamlingssystem då inget företag ansökt om tillstånd för att samla in returpapper. Detta innebär att om producentansvaret finns kvar skulle papperstidningar inte få ges ut eller säljas på den svenska marknaden med mindre än att producenterna själva tar ansvar för insamlingen. Regeringens bedömning är att tidningsbranschen inte kan

---

<sup>2</sup> Mediestatistik | Nordicom (gu.se)

bära kostnaderna för producentansvaret varför man funnit att den enda långsiktigt hållbara lösningen är att upphäva producentansvaret och låta kommunerna ansvara för insamling och materialåtervinning av returpapper.

## Det kommunala ansvaret för insamling och återvinning av returpapper innebär att:

1. Insamling av returpapper ska finansieras via avfallstaxan.
2. Insamlingssystemen ska vara lättillgängliga och kan utformas på olika sätt för olika boendeformer samt mellan kommuner och inom kommunen.
3. Kommunerna ska se till att 90 procent av returpapperet återvinns.

### 1. Insamling av returpapper ska finansieras via avfallstaxan

Returpappersinsamlingen finansieras idag genom försäljning av insamlat returpapper samt genom att tidningsproducenterna betalar för insamling och behandling av returpapperet. Då priset på returpapper sjunkit under senare år anger FTI att kommunerna inte kan räkna med att försäljning av insamlat returpapper kommer finansiera insamlingen av returpapper.

Enligt promemorian Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper<sup>3</sup> är regeringens bedömning att kostnadsökningen för kommunens övertagande av ansvaret för insamling av returpapper i genomsnitt bör understiga 100 kr per hushåll medan SKR och Avfall Sverige bedömer att det kommer krävas belopp om minst 300 kr/år<sup>4</sup>.

VafabMiljö bedömer att kostnaden för att ta över insamlingen av returpapper kommer uppgå till 13 miljoner. För att täcka dessa kostnader yrkar VafabMiljö på en ökning av grundavgiften i avfallstaxan med 8%, vilket leder till en kostnadsökning på 64 till 135 kr per bostad.

Tabell 1 Gällande och föreslagna grundavgifter i avfallstaxan

	2022 Förslag till ny avgift	2022 Tidigare beslutad avgift	2021 Gällande avgift	Kostnads- ökning 2022
Småhus, per bostad	1780	1645	1534	135
Småhus sommar, per bostad	1250	1158	1080	92
Flerbostadshus, per lägenhet	890	826	771	64
Verksamhet, per anläggning	1390	1284	800	106

<sup>3</sup> Kommunalt ansvar för insamling och materialåtervinning av returpapper (regeringen.se)

<sup>4</sup> Yttre-Kommunalt-ansvar-for-insamling-och-materialatervinning-av-returpapper.pdf (skr.se)

## 2. Insamlingssystemet ska vara lättillgängligt

Lagkrav: Kommunerna ska, enligt SFS 2020:13025, tillhandahålla ett system med lättillgängliga insamlingsplatser för att samla in utsorterat returpapper.

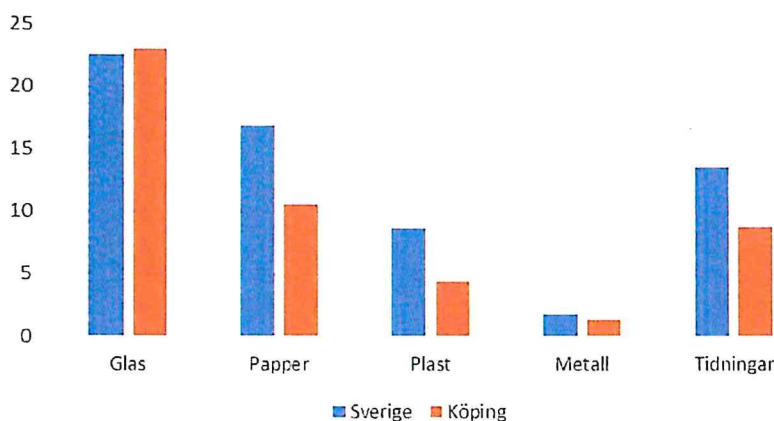
Kommentar: Överföringen av ansvaret för returpappershanteringen beräknas i ett första steg inte att påverka fastighetsägare i Köping då VafabMiljö planerar att ta över den publika insamlingen av returpapper vid återvinningsstationerna (ÅVS) och fortsätta att erbjuda bostadsnära insamlingen (BNI) som en tilläggstjänst till fastighetsägare.

## 3. Kommunen ska se till att 90 % av returpappret återvinns

Lagkrav: Kommunen ska, enligt SFS 2020:13026, se till att det returpapper som samlas in hanteras så att materialåtervinning främjas. Målet ska vara att minst 90 viktprocent av det returpapper som produceras ska materialåtervinnas.

Kommentar: I Köping samlades det 2020 in 8,8 kg tidningar per invånare vilket kan jämföras med snittet i Sverige som är 13,6 kg tidningar per invånare. Statistik saknas gällande om det produceras ovanligt lite returpapper i Köpings kommun eller om det är insamlingen som inte når uppsatta mål.

Förpacknings och tidningsinsamling 2020



Figur 1 Insamling av förpackningar och tidningar i Sverige samt i Köping. Köping ligger över medelvärdet för Sverige vad gäller insamling av glasförpackningar men under medelvärdet för Sverige för insamling av tidningar samt förpackningar av papper, plast och metall.

<sup>5</sup> Förordning om ändring i avfallsförordningen

<sup>6</sup> Förordning om ändring i avfallsförordningen

## Framåtblick

EU-kommissionen presenterade 2015 ett avfallspaket om cirkulär ekonomi där syftet var att främja en ekonomi där värdet på produkter, material och resurser behålls i ekonomin så länge som möjligt och där avfallet minimeras. Avfallspaketet trädde i kraft 2018 och kommer succesivt införlivas i svensk lagstiftning. Detta kommer bland annat leda till:

- ökade krav på att kommunalt avfall ska förberedas för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall höjas stegvis.
- förbud mot att förbränna separat insamlat avfall
- kommunalt avfall, returpapper och förpackningar ska, enligt förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar, samlas in genom bostadsnära insamling senast 2025.

Miljödepartementet utreder under året producentansvaret för förpackningar och hur ansvaret för den bostadsnära insamlingen av pappersförpackningar ska fördelas mellan kommuner och producenter.

## Konsekvenser

Förslaget till avfallstaxa 2022 kommer innebära att Köping kommuns hushåll får en höjd avfallstaxa om 64 - 135 kronor.

Insamlingen kommer ske på samma sätt som i dagsläget, dvs genom att konsumenter kan lämna returpapper vid Återbruket i Köping eller vid någon av de 14 återvinningsstationer som finns i Köping och Kolsva.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är tveksam till att målet om att 90 % av det returpapper som finns i Köpings kommun samlas in och materialåtervinns kommer nås.

## Lagstöd

Miljöbalken (1998:808) 15 kap

Avfallsförordning (2020:614)

Förordning (2018:1463) om producentansvar för returpapper

Förordning (2020:1302) om ändring i avfallsförordningen (2020:614)

## Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning – skäl till beslut

Kommunens utökade ansvar för insamling av returpapper kommer att innebära ökade kostnader. Den föreslagna höjningen av avfallstaxan bedöms vara rimlig om den

isoleras för just denna förändring, men innebär sammantaget att avfallstaxan har höjts ansevärt de senaste åren.

## Bilagor

Bilaga 1: Förslag till avfallstaxa 2022, Arboga, Kungsör, Köping, 2021-05

Bilaga 2: VafabMiljö's förslag till missiv gällande Förslag till Avfallstaxa 2022 för VafabMiljö Kommunalförbund, 2021-05-25

## Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

- att godkänna förslag till avfallstaxa 2022 för VafabMiljö Kommunalförbund, att gälla från 1 januari 2022 i Köpings kommun samt
- att ge VafabMiljö i uppdrag att återkomma med en plan för hur utökad bostadsnära insamling av avfall i Köpings kommun ska se ut 2023.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN



Gun Törnblad  
Samhällsbyggnadschef



Pia Lindahl  
Miljöstrateg